

FINMAIL 5

periodiek van de vereniging Nederland-Finland

verschijnt vier keer per jaar tweede jaargang 1988

colofon

colofon

periodiek van de vereniging
nederland-finland,
2e jaargang nummer 5, mei 1988
abonnementen alleen voor leden van de
vereniging nederland-finland
redactie-adres: sloep 342, 9732 cx,
 groningen, tel 050-420816
redactie: adriaan van der hoeven, paul
noordermeer, anne te velde-luoma
aan dit nummer werkten mee: anneli van
albada, leena land, heimo pihlajamaa, joop
den tonkelaar, jaap vette
advertenties: zie redactie-adres
vormgeving: paul noordermeer
zetwerk: govert sips
druk: schroeder van der kolk
oplage: 850
ISSN: 0921-061 1

bestuursleden van de vereniging nederland-finland

voorzitter: r.key, guido gezellestr.12, 1077
wp amsterdam, 020-628723
vice-voorz.: j.brada, postbus 15086, 1001
mb amsterdam, 020-250504
secretaris: j.f.den tonkelaar, eykmanweg 1
3731 kt de bilt, 030-761793
penningm.: e.schut, cartesiuslaan 4, 2341
an oegstgeest, 071-170673
leden: h.van lynden, kapelweg 6, 2587 bl
's-gravenhage, 070-555418
r.r.frants, florence nightingalestr.130, 2131
ee hoofddorp, 02503-15891 (na 18.00 uur)
p.timonen, ringdijk 173, 3052 kt rotterdam,
010-4229404
secretaresse van het bestuur &
ledenadministratie: s.strikwerda,
wolkammerstr.36, 1825 dl alkmaar,
072-621988

dit teken is in alle skandinavische landen
zeer bekend. het staat langs de wegen voor
iets bijzonders, een kasteel,
een vergezicht, enz.enz..
wij kozen het als symbool voor onze winkel,
wij durven te zeggen ook iets bijzonders!
skandinavische vormgeving en exposities.
op het gebied van mode met de bekende merken
VUOKKO en **MARIMEKKO**, op het gebied van
glaswerk met de sierlijke modellen van **IITTALA** en wat dacht u van de
serviezen van **ARABIA**? bovendien organiseren wij regelmatig exposities
van één of meerdere skandinavische ontwerpers.

BRUNT

BERGSTRAAT 18, 6701 AD WAGENINGEN. TEL. 08370-12387

HET FINSE VOLKSLIED

HONDERDVEERTIG JAAR ONS LAND

Adriaan van der Hoeven

Het Finse volkslied is geboren op 13 mei 1848 op het landgoed Kumtåhti vlakbij Helsinki. Dat de woorden er twee jaar eerder waren, is biologisch wat verwonderlijk, maar dan, wat weten we eigenlijk van de geboorte van volksliederen? 1848. Een beroemd jaar in Europa, een jaar van revoluties en vrijheidsstreven. Een prachtig geboortjaar voor een volkslied. Het Finse volkslied was evenwel niet bedoeld om in het vaandel van de revolutie meegevoerd te worden. Integendeel, het diende juist als olie op de golven van mogelijke onlusten. Het is het volkslied van de haalbaarheid. En van echte Finlandisering.

Ommekeer

In 1809 werd Finland een grootvorstendom binnen het tsarenrijk. Dat was na zeven eeuwen Zweedse overheersing een enorme overgang en daarvan waren tsaar Alexander I en diens adviseur Speranski zich bewust. Hun politiek was er daarom op gericht om de Finnen niet teveel tegen de haren in te strijken en ze gunstig te stemmen. Finland kreeg een zekere mate van autonomie. Russen moesten op weg van Petersburg naar Helsinki bijvoorbeeld een tolgrens passeren en hadden, als ze de slagboom voorbij waren, niet automatisch dezelfde rechten als de Finnen. Finland moest losgeweekt worden van Zweden. Daarom werd in 1812 Helsinki ook de hoofdstad van het land in plaats van Turku, dat aan de westkust veel dichterbij Stockholm lag. De vraag, of de tsaar de Finnen eerst bewust zand in de ogen wilde strooien om ze daarna gemakkelijker te kunnen opslokken, is minder interessant dan de feitelijke uitwerking van zijn verzoenende maatregelen. De Finnen kregen de kans om zich te ontplooien en cultureel de vleugels uit te slaan. Heel voorzichtig kwamen er bij hen gedachten over een zekere politieke onafhankelijkheid op. Al te openlijk mochten die ideeën niet uitgesproken worden, dat leidde tot maatregelen, zoals de activist Arwidsson ondervond. Hij had in zijn krant te luid de trom geroerd en moest naar Stockholm vertrekken.

Heilig vuur

De Finnen waren wakker aan het worden, er broeide wat. Toch had men in het algemeen wel vertrouwen in de tsaar, die op zijn beurt niet

teleurgesteld werd in zijn nieuwe onderdanen. Want waar elders in het uitgestrekte tsaristische rijk ernstige problemen ontstaan waren, was het in Finland overheersend rustig. Natuurlijk, een handjevol intellectuelen en studenten was aangestoken door het Europese virus van romantisch, idealistisch nationalisme, maar veel invloed hadden ze nog niet. En dat moest zo blijven. Zo redeneerde niet alleen de tsaar, maar ook een deel van de Finnen. Want wat was de keuze waar ze voor stonden? Moesten ze het heilig vuur ontsteken en in opstand komen zoals de Polen in 1830, met het risico alle zelfstandigheid te verliezen en zonder pardon ingelijfd te worden, of was het voordeliger het vertrouwen dat de tsaar hun geschonken had niet te beschamen en in alle stilte te werken aan versterking van de autonomie? Alles of niets, of op zeker spelen? De Finnen kozen voor het laatste, het behoedzaam manoeuvreren. Ze kozen voor Finlandisering in de meest letterlijke betekenis van het woord: Finland stapje voor stapje Fins maken.

Dit hield niet in, dat men weer terug wilde naar de oude situatie en aansluiting zocht bij Zweden. Er emigreerden wel Finnen naar Zweden, een land om tegenop te zien, want economisch, politiek en cultureel was het machtiger dan het arme Finland. Maar degenen die gegrepen waren door het ideaal van romantisch nationalisme wensten koste wat kost in eigen land te blijven en verwierpen iedere desertie. Hun lijfspreuk was "Zweden zijn we niet, Russen willen we niet worden, laten we Finnen zijn!" Een van hen was Johan Ludvig Runeberg, de dichter van het volkslied en een nationale bekendheid. Politiek gezien was hij een loyalist die liever hield wat hij had, dan dat hij alles op het spel zette, zoals bepaalde studenten. Die studenten, die vormden een risicogroep, dat was duidelijk geworden in Wenen, Parijs, Berlijn, Kopenhagen en - angstig dichtbij - op 6 april 1848 zelfs in het Zweedse Uppsala. De mogelijkheid dat de revolutionaire vonk naar Finland zou overslaan was dus verre van denkbeeldig. Dat moest voorkomen worden, vonden de behoedzamen, maar zonder dat de studenten zouden worden afgestoten. De studenten waren immers degenen die de zelfstandigheid in de toekomst vorm moesten geven. De energie, het actieve vaderlandslievende idealisme moest niet verloren gaan, maar in goede banen geleid worden. Daar was een voorjaarsfeest een prima gelegenheid voor.

Voorjaarsfeest

Zo'n voorjaarsfeest was een oude traditie, die echter de laatste tien jaar niet in stand gehouden was, omdat de autoriteiten bang waren voor nationalistische oprispingen. Nu in mei 1848 moest bijna overhaast het feest wel gevierd worden. Was de politiek veranderd? Nee, niet het doel, maar de middelen werden aangepast. Dat had te maken met de revolutionaire stemming tijdens die bijeenkomst in Uppsala op 6 april. De studenten hadden daar een dronk uitgebracht op "de overwinning van de beschaving op de barbarij, op de gemeenschappelijke bond van volkeren van het beschaafde westen tegen het oosten" en ze hadden uit volle borst de Marseillaise gezongen. Zoiets mocht niet gebeuren in Finland, vonden de loyalisten. Daarom een voorjaarsfeest. Als uitlaatklep. De studenten konden er stoom afblazen. Het werd een bijeenkomst met twee gezichten: de Russische heersers werden formeel lovend toegesproken, terwijl de toespraak van Cygnaeus, een van de initiatiefnemers, groot enthousiasme onder de toehoorders losmaakte. Men zong samen "Vart Land" (Ons Land). In het Zweeds, want Runeberg beheerste het Fins onvoldoende. De tekst ervan had hij twee jaar eerder geschreven en er was toen ook muziek bij

gemaakt, maar die voldeed niet voor het voorjaarsfeest. Aan Pacius, de uit Duitsland afkomstige grondlegger van het Finse muziekleven, verzocht men een nieuwe melodie te componeren. Zo kon het gebeuren dat jonge nationalistische Finnen "Ons Land" zongen in het Zweeds op de muziek van een Duitser.

Landschap

Op 13 mei 1848 was "Ons Land" natuurlijk niet meteen het volkslied, het werd toen voor het eerst zo in het openbaar gezongen. Het had de uitwerking die de organisatoren wensten: het deed de harten van de vaderlandslievende intellectuelen sneller kloppen, zonder ze tot een radicale omwenteling naar Frans model aan te sporen. Daarin wijkt dit lied wezenlijk af van de toen zeer populaire Marseillaise. De toon van "Ons Land" was er niet een van een gewelddadige afrekening met het ellendige verleden ten gunste van een stralende en betere toekomst. De nadruk lag op het landschap en de beleving ervan als bron voor het Fins eigene. De continuïteit en niet de breuk kwam naar voren. De klassieke houding van lijdzaamheid en het zich schikken in zijn lot, klonk door in de woorden van Runeberg.

Ons land, ons land, ons vaderland! Klink luid, o dierbaar woord! Geen hoogte die zich tegen de hemel aftekent, geen diep dal, geen onspoeld strand is ons meer lief dan onze aarde hier in het noorden, dan het land onze vaders.

Dat klinkt toch anders dan

Komaan, kinderen van het vaderland, de roemvolle dag is aangebroken. Het bloedige vaandel van de tirannie is tegen ons geheven. Horen jullie op de velden de wrede soldaten tekeer gaan?... Te wapen burgers! Formeert uw bataljons!

De tsaar hoefde er niet wakker van te liggen - hij kon trouwens toch niet slapen van wat er elders in zijn rijk gebeurde.

Zo beschouwd lijkt het lied zijn ontstaan louter te vinden in de politieke verhouding tussen Finland en Rusland. Dat is niet waar. De andere buur, Zweden, had Finland politiek wel moeten loslaten, maar economisch en cultureel liet het zich nog steeds gelden. Het Zweeds was de taal van de heersende klasse gebleven, zoals overduidelijk blijkt uit het volkslied. Dit bracht veel nationalistien in een lastig parket. In een autonoom Finland moest Fins de officiële taal zijn, maar dat konden ze alleen in het Zweeds vertellen! Velen deden hun best om de Finse taal machtig te worden, ze hadden wat over voor hun idealen. Terug naar Zweden wilden ze niet. Het negende couplet van het volkslied zegt dat in een mooie metafoor: "ook als we zouden wonen in gouden wolken in de blauwe hemel, zouden we toch altijd terugverlangen naar het arme Finland". Goudgeel en blauw, de kleuren van de Zweedse vlag.

Schaamte

Tweemaal liep het bijna spaak met de ontwikkeling van "Ons Land" tot volkslied. De eerste keer was in 1880, toen de taalstrijd zo hoog was opgelopen, dat de Finstalige activisten af wilden van het in oorsprong Zweedstalige lied. Dit had inmiddels echter zo'n status, dat de uitspraak van een journalist dat "de Finse jeugd

zich voor Ons Land schaamt, maar ons land zich voor zijn jeugd schaamt" algemeen als juist werd ervaren. De tweede keer was aan het eind van de vorige eeuw, toen alle voorzichtig verworven zelfstandigheid toch verloren dreigde te gaan. In die jaren kwam de Finse cultuur tot grote bloei en speelde ze een duidelijk politieke rol. De muziek van Sibelius bijvoorbeeld. Diens "Finlandia" uit 1899 was een muzikale daad van verzet tegen de russificatie en werd zo populair, dat het "Ons Land" leek te gaan verdringen als nationale hymne. Uiteindelijk gebeurde dat niet; de Biafranen schijnen de melodie later voor hun volkslied gebruikt te hebben.

"Ons Land", ingezet om al te opstandige onlustgevoelens te kanaliseren en tegelijk de Finsheid van Finland te versterken, werd het symbool van de nationale onafhankelijkheid. Het is het produkt van een politieke houding die in honderdveertig jaar niet wezenlijk veranderd lijkt.

Tiivistelmä

Suomen kansallishymni - Maamme laulu syntymestä 140 vuotta

Maamme laulu syntyy 13 toukokuuta vuonna 1848 Kuntähden kartanossa Helsingin lähellä. 1848 oli Euroopassa valiankumousten ja vapaustaistelujen vuosi, mutta Maamme laulun tarkoitus ei ollut toimia taistelulippuna, vaan nimenomaan estää selkkausten synty. Vuonna 1809 Suomesta tuli Venäjän suuriruhtinaskunta, tsaari Aleksanteri I halusi luoda itselleen suotuisan ilmapiirin ja poistaa Ruotsin jälkeisen jättämän vaikutuksen. Suomi sai verrattain autonomisen aseman sekä mahdollisuuden kehittää omaa kulttuuriaan. Vähitellen syntyi ajatus poliittisesta riippumattomuudesta, josta ei kuitenkaan liian kovaa äänisesti uskallettu puhua. Kansallinen herätys sai muuten rauhallisessa Suomessa kannatusta sivistyneistön ja ylioppilaiden keskuudessa. Mikä oli tehtävä? Oliko ryhdyttävä kansannousun Puolan mallin mukaan, vai oliko edullisempaa vähvistää autonomista asemaa tsaarin luottamuksen vallitessa. Suomalaiset päättivät Suomen varovaiseen suomalaistamiseen vähä vähältä. Takaisin Ruotsin yhteyteen ei enää haluttu. Johan Ludvig Runeberg oli yksi niistä jotka kannattivat ajatusta. "Ruotsalaisia emme ole, Venäläisiksi emme tule, olkaamme siis Suomalaisia". Suomen saavuttama autonomia vaaransi

joukko vallankumouksenaatteen innoittamia ylioppilaita. Cygnaeus ymmärsi heidän isänmaallisuutensa arvon ja halusi johtaa heidät varovaisemmalle tielle. Tätä tarkoitusta varten järjestettiin Floranpäivän juhlan. Tapahtuma oli kaksijakoinen. Virallisesti venäläisistä valtioista puhuttiin ylistävästi, mutta Cygnaeuksen puhe sai yleisön keskuudessa innostuneen vastaanoton. Maamme laulu laulettiin ruotsiksi, sillä Runebergin suomen kielen taito oli huono. Saksalaisten syntyperä oleva Pacius oli tehnyt siihen uuden sävelmän. Maamme laulu täytti tehtävänsä. Se paisutti kansallismielisten ylioppilaiden rintoja, muttei innostettanut heissä vallankumouksen aatetta Marseljeesin tapaan. Laulussa painotettiin isänmaan kauneutta ja copeutumista omaan osaansa. Maamme laulun syntytarinaan ei liity ainoastaan Suomen ja tsaarin valtakunnan tilanne. Ruotsi oli poliittisesti joutunut luopumaan Suomesta, mutta vaikutti edelleen kulttuurin ja kaupankäynnin alueella. Ruotsin kielen valta-asema oli suomalaisten kansallismielisille katkera totuus. Kahdesti Maamme laulun asema horjui. Vuonna 1880 kieliriidan ollessa kiivaamallaan suomen kielen puolustajat halusivat päästä eroon tästä alkuperältään

ruotsinkielisestä tekstistä. Toinen kerta osui viime vuosisadan loppupuolella, jolloin koko Suomen autonomia uhkasi perikato. Näinä vuosina suomalainen kulttuuri nousi kukoistukseen, jolla oli selvä poliittinen merkitys. Sibeliuksen Finlandia vuonna 1899 oli vastaus veläläistymiseen musiikin keinoin ja sen saavuttama suosio uhkasi jopa Maamme laulun asemaa. Maamme laulu on tulos politiikasta, joka ei 140 vuoden aikana olennaisesti ole muuttunut.

TURHUUDEN MARKKINAT

Anne

Ölkää hyvät ihmiset ikinä menkö kotitalousmessuille. Minä menin kun tuttava suositteli ("Sieltä oppii aina jotakin uutta ja hyödyllistä ja saa sitäpaitsi maistella yhtä ja toista herkkua") ja mennessäni ajattelin: "Alan messut, jokainen itseään kunnioittava kotirouva pitää itseään ajan tasalla, varsinkin näin uran alkuvaiheessa (vasta kaksi vuotta alalla). Menomatassa ei ollutkaan mitään vikaa. Junassa oli hyvin tilaa ja bussissa Amstelin asemalta istui kaiken värisiä ihmisiä (minua vastapäätä niin vinosilmäinen nuorimies, että epäilin näkökenttänsä kattaneen vain kolmanneksen omastani), puheli iaita vanhoja ihmisiä ja tavallisia kotirouvia vatsalla tai ilman (kotitalousmessujen yhteydessä oli myös Vauvapörssi). "Kyllä tämä on eri juttu kuin Kannelmäen bussissa matkalla keskustaan, jossa matkan yksitoikkoisuuteen iloisempaa ilmettä toi säännöllisesti joku kovaääninen maailmanparantaja, joka sanojensa painoksi aina otti huikat eväspullostaan ja ihmetteli kun muille ei maistunut", ajattelin hilpeänä. Kaikki voimat olivat vielä tallella. Vasta kun pääsin RAI:hin sisälle ja ostin näyttelyluettelon, tajusin mihin hornankattilaan olin itseni laittanut. Eteeni levittäytyi vaivaiset 45.920 m2 jokapäiväiseen hollantilaiseen elämänmuotoon tavalla tai toisella liittyviä ilmiöitä, aina kulmakarvojen nyppimisestä tietokoneella tapahtuvaan perheen tilanteeseen sopivan eläinkumppanin valintaan. Ylpeys ei antanut minulle lupaa raukkamaiseen pakoretkeen ja olihan se sisäänpääsymaksukin jo maksettu... siispä keräsin rippeet suomalaisesta sisustani ja sukelsin sekaan. Tungos oli hirvittävä. Erityisesti elintarvike-esittelyjen osastolla, jossa erinäisiin huolella värjättyihin suihin upposi suuria määriä tahmeita "naisten juomia", suolapähkinöitä, keksejä, korppuja, konveheteja ja linjat niin äidillä kuin tyttärelläkin kurissa pitäviä kevyitä tuotteita. Siinä ohessa, huomattavasti vaatimattomamman kiinnostuksen kohteena esiteltiin puhallettavia puutarhatuoleja, ikuisia vihannesraspeja, käänteentekeviä ihmepuhdistusaineita, leikkokukan varren valmiiksi vinoon leikkaavia saksentapaisia, sensaatiomaista langan neulansilmään pujottavaa laitetta, maailman helppointa huonekasvia ja määrättömästi lemmikkieläinruokaa (niillä kun on aivan yhtä suuri oikeus syödä hyvää ruokaa kuin meillä ihmisilläkin). Ihmismassa kuljetti minua mukanaan. Suurten voimainpönnistusten avulla

sain itseni siitä irrotettua oviaukon taas lähestyessä ja pelastauduin keittiöosastolle. Pinkki liesituuletin ja kirkuvan punainen uuni kyllä löytyivät, mutta ei yhtä ainutta tuiki tavallista astiankuivauskaappia, laatikostoon sijoitettua leikkuulautaa tai kattoon saakka ulottuvia kaapistoja. Eipä tietenkään: tässä maassa on aina ollut tarpeeksi naistyövoimaa kotona, joka on ennättänyt pestä ja kuivata astiat kaksi kertaa päivässä niiden lyhyiden hetkien aikana, jotka sijoittuvat lasten kouluun/kotiin/soittotunnille/uimakouluun/hockeyharjoitustapahtuvien kuljetusten väliin. Sitten kun lapset isompina kykenevät jo kuljettamaan itse itsensä, silloin kotiäiti voi täyttää vapaa-aikansa vaikkapa vapaaehtoistyöllä, jota ilman tämä yhteiskunta jollei nyt vallan romahtaisi, niin vajoaisi ainakin melkoisen keskiaikaisiin olosuhteisiin. Mutta edelleen hän löytää aikaa kuivata astiat, siivota leivänmurut tiskipöydältä ja pyyhkiä rasvaiset pölyt keittiön kaapin päältä. Onnellinen se suomalainen nainen, jolle ei koskaan annettu taloudellisesti sitä mahdollisuutta, että olisi voinut jäädä kotiin kuivaamaan astioita ja muuttumaan kuusi kertaa päivässä eläväksi juhdaki. Suomessa oli jonkun keksittävä standardisoitu astiainkuivauskaappi ja lämpimät kouluateriat.

Samenvatting

Op de markt van zinloosheid

Een Finse vrouw bezoekt de Nederlandse huishoudbeurs in de RAI in Amsterdam en komt tot de verzuchting dat die Finse vrouw zich gelukkig mag prijzen die nooit economisch de mogelijkheid had om thuis te blijven om de afwas te doen en de kinderen naar school, zwem-, teken-, muziekles of sportclub te brengen. De Nederlandse vrouw wier kinderen op eigen benen staan, kan de ontstane leegte vullen met vrijwilligerswerk, waarzonder dit land zo niet zou ineenstorten, dan toch wel bijna in de middeleeuwen zou terugvallen.

TUNTEMATON USKONTO

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKKO TÄNÄÄN

Anneli van Albada

Anneli van Albada oli kuukausi sitten Suomessa ja käytti tilaisuutta hyväkseen. Hän kävi haastattelemassa ortodoksista kirkkoherraa Veikko Purmosta. Keskustelu oli vilkasta, osin myös koska puhelin soi ja vieraita poikkesi jatkuvasti. Ensimmäinen kysymys koski Suomen ortodoksisen kirkon alkuvaihetta.

"Ortodoksisuus on Venäjän kautta levinnyt Suomeen rauhanomaisena luostarin lähetystyön tuloksena toisen vuosituhannen alkupuolella. Jo alkuvaiheessa ensimmäiset luostarit (Valamo, Konevitsa, Petsamo ja Karjalaan perustetut seurakunnat) olivat Venäjän yhteydessä aina tälle vuosisadalle asti. Vuonna 1892 perustettiin Suomen ortodoksinen hiippakunta, jolloin vielä piispat ja papisto olivat venäläisiä tai karjalaisyyntyisiä. Vallankumouksen jälkeen tilanne muuttui, kun yhteydet Moskovan patriarkaattiin katkesivat. Kirkon hallinto oli organisoitava uudelleen. Pitkän prosessin jälkeen vuonna 1918 julistettiin hiippakunta Suomen Tasavallassa annetun asetuksen nojalla autonomiseksi. Se erosi Moskovan patriarkaatista ja liittyi 1923 Konstantinopelin ekumeeniseen patriarkaattiin, mutta on säilyttänyt kuitenkin hyvät suhteet Venäjän kirkkoon.

Useimmat tutkijat ovat sitä mieltä, että ortodoksisuus edustaa vanhinta kristillisyyden muotoa Suomessa. Ensimmäiset vaikutteet ovat siis idän uskonnosta, jo ennen Ruotsin kautta tullutta lännen kristilliseen uskoon, kuten kummi, pappi, risti ja raamattu. Nämä sanat ovat slaavinkielistä alkuperää eli perustuvat sen aikaiseen venäjän kieleen. Lisäksi muutamat hautalöydät kristillisine tunnuksineen kuten ristit ja ikonit, sekä hautaussuunta itä-länsi viittaavat siihen.

Toisen maailman jälkeen karjalaiset siirtolaiset ovat levittäneet ortodoksista uskontoa ympäri Suomea. Jumalanpalvelus toimitetaan eri kielillä väestöryhmän mukaan, kuten slaavin-, kreikan-, ja ruotsinkielellä; pääkieli on kuitenkin suomi."

Kirkon näkemys avioliitosta

"Avioliitto pidetään sakramenttina. Käytäntö on kuitenkin osoittautunut siksi, että inhimilliset heikkoudet huomioonottaen hyväksytään toinen ja kolmaskin avioliitto. Ihanteena pidetään kuitenkin yhtä avioliittoa, koska katsotaan avioliiton jatkuvan iankaikkisuudessakin.

Poikkeuksena mainittakoon, että papin kohdalla on vain yksi avioliitto mahdollinen, avioero ei tule kysymykseenkään. Piispaksi voivat tulla ainoastaan munkit, selibaatissa olevat papit tai lesket."

Naisen asema

"Naisella on kirkossa keskeinen ja kunnioitettu asema. Neitsyt Mariaa pidetään kaikkien kristittyjen esikuvana. Käytännön elämässä naiset toimivat kantoreina ja uskonnon opettajina seurakunnissa, mutta naispapeutta ei hyväksytä, koska katsotaan, että pappi on seurakunnan paimen, isä. Myös Jeesus ja hänen apostolinsa olivat miehiä. Tätä vahvaa kahden tuhannen vuoden takaista kristillistä perinnettä on vaikea muuttaa.

Varhaiskirkossa on kuitenkin ollut diakoneja, joilla oli sakramentillinen vihkimys ja oikeus kastaa kirkkoon liittyviä naishenkilöitä. Jostain syystä nämä virat vähitellen poistuiivat käytännöstä. Tätä ei ole enää herätetty uudelleen henkiin. Olen sitä

mieltä, että naisen asema pitäisi nykyään enemmän korostaa ja löytää hänelle sopivat funktiot kirkon piirissä.”

Etiikan ongelmat elämän rajalla
”Lähtökohtana on, että Jumala on luonut ihmisen kaltaiseksi. Ihmisellä on oikeus elämään ja elämä itse on arvokas. Ihminen ei saa

väkivaltaisesti tuhota tai manipuloida Jumalan luomistyötä. Se koskee myös luontoa. Ei ihminen ainoastaan ole pyhitetty, vaan koko luomakunta. Ei ole jakoa henkisen ja aineellisen välillä. Kaikki muodostaa yhden kokonaisuuden.”

Samenvatting

Gesprek met Veikko Purmonen van de orthodoxe kerk in Finland

De orthodoxie is via Rusland in het begin van het tweede millennium naar Finland gekomen. De eerste kloosters waren Valamo, Konevitsa, Petsamo; ze zijn tot in deze eeuw blijven bestaan. In 1892 werd het orthodoxe bisdom in Finland gesticht, met meestal Russische of Kareelse bisschoppen. Na de revolutie van 1917 veranderde de situatie drastisch; het Finse bisdom werd autonoom verklaard. Het maakte zich in 1923 los van Moskou en sloot zich aan bij het oecumenisch patriarchaat in Constantinopel. De orthodoxe kerk was waarschijnlijk eerder in Finland dan de katholieke, wat o.a. af te zien is uit allerlei leenwoorden van Slavische oorsprong (pappi-pastoor, risti-kruis, raamattu-bijbel). Ook grafvondsten wijzen in dezelfde richting.

Het huwelijk wordt beschouwd als sakrament, maar scheiding is mogelijk in de praktijk, evenwel niet voor de priester. Bisschop kan alleen worden een monnik, een in celibaat levende priester, of een veduwnaar.

De vrouw mag geen kerkelijk ambt (priester) bekleden (Jezus en zijn apostelen waren ook mannen).

SUITSUKKEITA, IKONIEN HIMMEÄÄ LOISTETTA JA AJATONTA LITURGIAA

LUOSTARIEN MAAILMA AVAUTUU MATKAILJIJOILLE

Anne te Velde-Luoma

Ortodoksinen kirkko Suomessa elää uutta nousukauttaan. Lähes jokaisessa seurakunnassa on suunnitteilla tai toteutumassa rakennushankkeita.

Lintulan luostari saa tuohustehtaan, Turkuun, Tampereelle ja Joensuuhun kohoaa seurakunnan virastotalo, lisälmeen perustetaan ortodoksien kulttuurikeskus hotelleineen ja Etelä-Suomeen aiotaan uutta luostaria.

Tsasounia eli kyläkappeleita nousee ympäri Suomea. Vanha karjalainen puuarkkitehtuuri on herätetty henkiin, ja tästä vaikuttavana esimerkkinä valmistui viime vuonna Pohjois-Karjalan Enon aito vuoluhirsinen ja lehtikuusikattonen rukoushuone. Tämä tsasouna on noussut osin luterilais-ortodoksisen talkootyön tuloksena, Enon naiset ovat etsineet metsistä räystäspuiksi sopivia juurakoita ja jokainen hirsi on käsin vuoltu. Rakennusta komistaa neliskulmainen hirsitorni ja kolme paanusipulia, joiden muoto symbolisoi ylös kohoavan rukouksen liekkiä. Tsasounia on suunnitteilla tai valmistumassa Vihantiin, Inarin Nellimöön, Viitasaarelle, Poriin ja Kiteelle.

Ortodoksisella kirkkokunnalla on runsaasti tsasounia ja kirkkoja jäsenmääräänsä nähden, mikä johtuu osittain karjalaisten siirtolaisten asuttamisesta hajalleen ympäri Suomea sotien jälkeen. Vuonna 1986 yhtä pyhättöä kohti oli 454 ortodoksia.

Jo entuudestaan tuttuja ortodoksien hiljentymispaikkoja ovat Lintulan nunnaluostari Heinäveden Palokin kylässä sekä Uusi Valamo entisessä Papinniemen kartanossa, sekä Heinävedellä. Koska pelkkä rukoilu ei luostareita elätä, on ovet jouduttu avaamaan turisteille. Tätä varten on Valamossa tyylikäs 50-paikkainen hotelli, kahvila-ravintola sekä matkamuistomyymälä. Matkailun ohella luostarit saavat elantonsa lammastaloudesta, kirkkokynttilöiden valmistuksesta ja biodynaamisesta viljelystä. Vaihtoehtokulttuuri on ortodoksille itsestään selvä valinta. Mutta edelleen luostarin asukkaan päätyö on rukoilu. Valamossa on hotellin ohessa konferenssisali sekä kulttuurikeskus kirjastoineen ja konservointilaitoksineen, joka on ainoa laatuaan

Länsi-Euroopassa. Konservoinnin kohteena ovat ikonit ja kirkkotekstiilit. Kirjastossa on arvokas slaavilainen kokoelma, joka kuin ihmeen kaupalla pelastui Vanhan Valamon pommituksista 1940. Ensimmäisen maailmansodan aattona Vanhassa Valamossa oli 359 munkkia, 562 noviisia sekä palkattua työvoimaa, nyt on entisestä suuruudesta jäljellä vain muutama munkki ja noviisi, kymmenkunta siviilipalvelusmiestä ja jokunen palkollinen, mutta luostarin perusajatus on muuttumaton: rukoileva munkki tekee työtä koko maailman puolesta. Luostarin eristyneisyys ja rauha on aina vetänyt taitelijoihin puoleensa, Valamossa maalasivat Tyko Sallinen, Ilmari Ruokokoski ja Martta Wendelin. Omasta toivomuksestaan on Valamon hautausmaalle - muista syrjään - haudattu Pentti Saarikoski. Vuosittain Valamossa käy 100 000 vierasta. Ennakkotietojen mukaan suomalaiset pääsevät tulevaisuudessa tutustumaan myös Vanhaan Valamoon Neuvostoliittoon, jota parhaillaan restauroidaan. Kuopio on ortodoksisen kirkon keskuspaikka, siellä on arkkipiispanistuin, kirkollishallitus,

pappisseminaari ja ortodoksine kirkkomuseo, joka vietti viime vuonna toimintansa 30-vuotisjuhlaa.

Kesäisin voi Suomessa usealla paikkakunnalla tavata ristisaaton, jossa kulkue kulkee ikoneja ja kirkkolippuja kantaen ja laulaen, eli jumalanpalvelusta pidetään samalla kun vaelletaan. Ensi kesänä ristisaattoja on vähemmän kuin muina kesinä, koska Venäjän ortodoksisen kirkon 100-vuotisjuhla vietetään 5.-13. kesäkuuta mm. Moskovassa ja Leningradissa.

Ristisaattoja ensi kesänä:

29.6. Ilomantsin Hattuvaarassa
7.7-16.7. pitkä vaellus Kuopiosta Joensuuhun, kulkue kulkee Lintulan ja Valamon luostareiden kautta. Vajaan 300 kilometrin matka tehdään pääasiallisesti kirkkoveeneellä
20.7. Ilomantsissa Iljan praasniekka profeetta Eliaan päivänä, kulkue kulkee noin puolen kilometrin matkan

6.8. Tuupovaaran Saarivaarassa kierretään ritsisaatossa talosta taloon, matkan aikana pidetään jumalanpalvelus. Taloihin viedään siunausta ja nautitaan talojen vieraanvaraisuudesta

4.-14.8. Ilomantsin Eliaankirkolta polkupyöräkulkue, joka kiertää lähiseudun kirkot ja tsasounat.

Maailmasta vetäytymistä, rauhaa ja mysteerien romantiikkaa voi matkailija ihaila useilla paikkakunnilla Itä-Suomessa, mutta jos matkaohjelmaan ei kalvinistisen tai luterilaisen tehokkuusajattelun myötä tällainen hiljainen kohde mahdu, voi aina käydä ostamassa Valamossa valmistettuja tuotteita Helsingin Stockmannin luontaistuotekaupassa...

Samenvatting

WIEROOK, DE DOFFE GLANS VAN IKONEN EN TIJDLOZE LITURGIE De wereld van de kloosters gaat open voor reizigers

De orthodoxe kerk in Finland beleeft een nieuwe bloeiperiode, op veel plaatsen verrijzen nieuwe gebouwen en zgn. tsasouna's oftewel dorpskapelletjes, vaak in oud-Kareelse bouwstijl (Eno, Vihanti, Nellimö bij Inari, Viitasaari, Pori en Kitee). Verhoudingsgewijs zijn er veel orthodoxe kerken, een gevolg van de komst van de Kareliërs na WO II. Bekende orthodoxe plaatsen zijn het nonnenklooster Lintula en Nieuw Valamo bij Heinävesi, dat ook opengesteld is voor toeristen. Er is zelfs een speciaal hotel bij met 50 bedden, een conferentieruimte, een cultureel centrum met bibliotheek en een afdeling voor restauratie van o.a. ikonen en tekstiele werken. In het Oude Valamo op Russisch gebied (grotendeels verwoest in 1940) waren voor WO I 359 monniken en 562 novieten. Nu zijn er in Nieuw Valamo nog maar een paar. De rust van het klooster Valamo heeft veel kunstenaars aangetrokken; de schilders Sallinen en

Ruokokoski hebben er gewerkt en de dichter Saarikoski is er begraven. Jaarlijks komen er ongeveer 100.000 bezoekers. Het centrum van de orthodoxe kerk is Kuopio.

Voor toeristen zijn interessant de processies, waarbij ikonen en kerkvlaggen worden meegedragen en wordt gezongen.

Processies deze zomer

29 juni in Hattuvaara bij Ilomantsi
7 - 16 juli een lange processie van Kuopio naar Joensuu, via de kloosters van Lintula en Valamo. De ruim 300 km lange tocht wordt voornamelijk per kerkboot afgelegd
20 juli in Ilomantsi

6 augustus in Saarivaara bij Tuupovaara; de processie trekt van huis tot huis, tijdens de processie wordt een dienst gehouden
4 - 14 augustus een fietstocht vanaf de Eliaskerk in Ilomantsi, die voert langs de naburige kerken en tsasouna's

FINLAND FESTIVALS 1988

Kuopio: dans- en muziekfestival 3-12 juni

Ilmajoki: muziekfestival 9-19 juni

Ikaalinen: Sata-Häme Accordeon festival 10-19 juni

Naantali: muziekfestival 13-29 juni

Joensuu: zangfestival 20-25 juni

Jyväskylä: kunstfestival 27 juni-7 juli

Savonlinna: operafestival 2-31 juli

Pori: jazz 9-17 juli

Kuhmo: kamermuziekfestival 17-31 juli

Kaustinen: volksmuziekfestival 17-24 juli

Viitasaari: muziektijd 20-28 juli

Lahti: orgelfestival 1-7 augustus

Turku: muziekfestival 13-20 augustus

Tampere: theaterzomer 16-21 augustus

Helsinki: festival 25 augustus-11 september

Kuopio: tanssi ja soi -viikko 3-12
kesäkuuta

Ilmajoki: musiikkijuhla 9-19 kesäkuuta

Ikaalinen: Sata-Häme hanurijuhla 10-19
kesäkuuta

Naantali: musiikkijuhla 13-29 kesäkuuta

Joensuu: laulujuhla 20-25 kesäkuuta

Jyväskylä: taidejuhla 27 kesäkuuta-7
heinäkuuta

Savonlinna: oopperajuhla 2-31
heinäkuuta

Pori: jazz 9-17 heinäkuuta

Kuhmo: kamarimusiikkijuhla 17-31
heinäkuuta

Kaustinen: kansanmusiikkijuhla 17-24
heinäkuuta

Viitasaari: musiikinaika 20-28
heinäkuuta

Lahti: urkuviikko 1-7 elokuuta

Turku: musiikkijuhla 13-20 augustus

Tampere: teaterikesä 16-21 elokuuta

Helsinki: juhlaviikot 25 elokuuta-11
syyskuuta

Peruna-juustopaistos

750 g perunoita 2 sipulia

1 1/2 tl suola

mustapippuria

(valkospulia)

2 dl juustoraastetta

2 dl kermamaito

Kuori perunat ja leikkaa ne ohuiksi viipaleiksi. Viipaloit kuoritut sipulit ja kiehauta pehmeiksi pannulla tiikassa voita. Lado puolet perunoista tilavan voidellun uunivuon pohjalle. Levitä päälle sipulit ja mausta suolalla ja pippurilla sekä halutessasi valkospulilla. Levitä päälle puolet juustosta sekä loput perunat. Mausta päällimmäinen perunakerros ja lisää kermamaito. Levitä loput juustosta paistoksen päälle ja kypsennä 225 asteessa noin 1 tunti. Tarjoa perunapaistos esim. iltapalaksi salaatin kanssa tai liharuon lisäksi.

Aardappel-kaasschotel

750 g aardappelen

2 uien

1 1/2 theelepelt zout

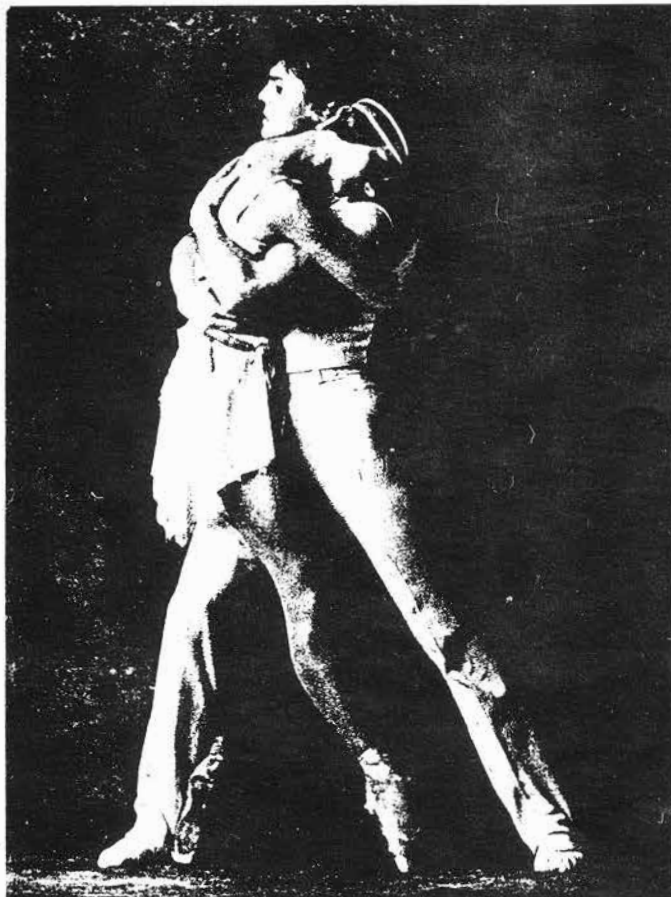
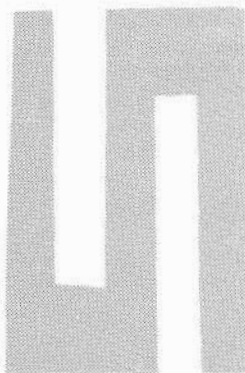
zwarte peper

(knoflook)

2 dl geraspte kaas

2 dl room-melkmengsel

Schil de aardappelen en snijd ze in dunne schijfjes. Fruit de in plakjes gesneden uien in een klontje boter goudgeel. Leg de helft van de aardappelschijfjes op de bodem van een ruime ingevette ovenschotel. Doe de uien eroverheen en strooi er zout en peper en desgewenst knoflook over. Strooi er de helft van de geraspte kaas over en leg daarop de rest van de aardappelschijfjes met zout en peper. Voeg het room-melkmengsel toe. Strooi er de rest van de kaas over en laat de schotel in een voorverwarmde oven van 225 C in ca. 1 uur gaar worden. Serveer de schotel als hartig hapje met frisse sla of bij een vleesgerecht.

JUHANNUS

Dag voor jong en oud voor het hele gezin voor elk wat wils

Kom genieten van een middag vol
muziek, zang en spelletjes

Plaats

Recreatiecentrum 'Edda Huzid',
Hunnenweg 16, Voorthuizen, telefoon
03429-1661. Het restaurant 'D'Ouwe Stee'
is voor ons gereserveerd.

Tijdstip

Zondag 26 juni 1988. Tussen 14.30 en
15.00 uur wordt u ontvangen met een
kopje koffie, thee of limonade,
aangeboden door de vereniging.

Programma

In de loop van de middag wordt een
puzzeltocht georganiseerd. Op het
programma staan ook verschillende
spelletjes. Voor muziek zorgt de
volksmuziekgroep 'Neljä', o.l.v. mevrouw
van der Kolk. Zij zingen o.a. finse
volksliedjes en bespelen vele
instrumenten (gedeeltelijk zelfgebouwd):
accordeon, piano, kantele, gitaar.

Maaltijd

Barbecue, aanvang 17.30 uur. Diverse
soorten vlees, sausjes, salades en
stokbrood.

Kosten

f 25,- p.p., kinderen tot 10 jaar 15,- p.p.
Dranken voor eigen rekening. Het bedrag
gaarne bijvoorschotbetaling voldoen aan de
vereniging, tegelijk met de aanmelding.

Route

De A1 volgen, zowel vanuit west als oost,
tot de afrit Voorthuizen, dan richting
Putten-Voorthuizen; in Voorthuizen
doorrijden tot de kruising met de oude
weg Hoevelaken-Apeldoorn
(verkeerslichten!). Hier rechtsaf richting
Garden. Bij kilometerbord 15 vanaf
Voorthuizen linksaf de Hunnenweg in. Na
enkele honderden meters ligt 'Edda Huzid'
aan uw rechterhand. Er is voldoende
parkeerruimte achter het restaurant
'D'Ouwe Stee'.

VOOR AANMELDING: zie briefkaart

Aanmelding aan het secretariaat,
Wolkammerstraat 36, 1825 DL Alkmaar,
vóór 18 juni 1988.

JUHANNUS

Päivä kaikenikäisille Ohjelmaa joka makuun

Tule viettämään iltapäivää kanssamme
laulun, soiton ja pelejen merkeissä.

Paikka

Recreatiecentrum 'Edda Huzid',
Hunnenweg 16, Voorthuizen, puh. 03429-
1661. Ravintola 'D'Ouwe Stee' on varattu
käyttöömme.

Aika

Sunnuntai 26. kesäkuuta 1988. Klo 14.30-
15.00 yhdistys tarjoaa teille
tervetuliaisakahvit, - teen tai virvokkeita.

Ohjelma

Iltapäivän aikana järjestetään
'Suunnistuskilpailu'; luvassa on myös
paljon erilaisia pelejä. Musiikki on 'Neljä'-
nimisen ryhmän käsissä. He esittävät
suomalaisia kansanlauluja ja soittavat
useita eri instrumentteja (osa itse tehtyjä):
esim. haitari, piano, kantele, kitara.

Ateria

Grillausta klo 17.30 alkaen. Luvassa eri
lihalaatuja, kastikkeita, salaatteja ja
patonkia.

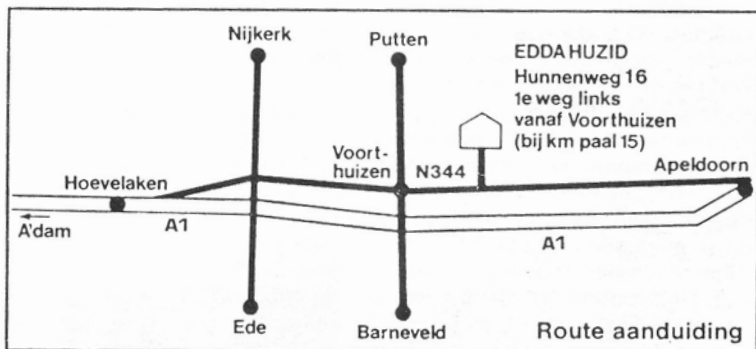
Hinta

f 25,-/hlö, lapset alle 10 vuotta f 15,-/hlö.
Maksu tulee mieluiten suorittaa
ennakkoon yhdistykselle ilmoittautumisen
yhteydessä.

Ajoreitti

A1:n kautta sekä lännestä että idästä, aina
risteykseen 'Voorthuizen', sitten suuntaan
Putten-Voorthuizen; Voorthuizenissä tulee
ajaa aina risteykseen Hoevelaken-
Apeldoorn (vanha-tie)- huom!
liikennevalot. Käänny oikealle suuntaan
'Gardenen'. 15 km:n kilometripylvään
kohdalla Voorthuizenistä lukien vasemmalle
suuntana Hunnenweg. Muutamien satojen
metrien jälkeen on 'Edda Huzid' oikealla
puolla. Ravintolan takana on riittävästi
pysäköintitilaa.

Ilmoittautuminen sihteerille,
Wolkammerstraat 36, 1825 DL Alkmaar,
18.6.1988 mennessä.

”KÄÄNTÄJÄ ON ERAKKO”

HOLLANTILAINEN KIRJALLISUUS KÄÄNTYY SUOMEKSI VAIN JOS SEN TEKEE

Heimo Pihlajamaa

”Calgaryn” jälkeen vallitsee tyhjiys. Sunnuntai-iltapäivät saattavat olla kuolettavan ikäviä. Hiljalleen valuu ulkona märkää lunta; valkoista katseltavaa. Aina kulkee ja pysähtelee aika: vasta kolmelta alkaa BRT:n ”Stadion”, ja tyhjäkäynti lakkaa. Mutta ”Stadionkin” tuntuu ”Calgaryn” jälkeen, ja Carel Huybrechtsin lennettyä ulos, unettavalta. Ketä kiinnostaisi saluurheilu? Ykköskanavalta tulee kuitenkin Johan Thielemansin ”Eiland”, ja yhtäkkiä huoneeseen tulee tuttu mies, Jan Wolkers. Tukka harventuneena ja monta vuotta valkoisempana, mutta muuten ihan entisensä näköisenä. Ja niin kuin aina, nytkin hän kylpee sanoissa, ja todennäköisesti riippuu niistä, niiden ominaispainosta, pelastuuko tämä ilta. Wolkers puhuu niin kuin kirjoittaa, mutta kuitenkin hän on siviilissä erilainen kuin kirjallisuudessa. Huumori on molemmissa sama, mutta ehkä hänen luonteensa lempeys ja äänensä pehmeys eivät kirjallisuudessa heti näy. Ja niin käy, että sana tehoaa, muistot palaavat elämään, ja vaikka itse en tee mitään, huomaan kohta istuvani, monta vuotta sitten, Wolkersien ateljeessa, Zomerdijkstraat 22, siinä samassa paikassa, jossa jo kääntämäni Turkkilaisia makeisia tapahtuu. Karina on jo mukana; ”Tessel” vasta muuttopäätöksensä. Jotkut kirjailijat, eivät kuitenkaan kaikki, haluavat tutustua kääntäjänsä; ja tässä tapauksessa aloite oli tekijän. Kääntäjä taas on aina iloinen jos saa tilaisuuden tutustua tekijään henkilökohtaisesti; sellaiset kohtaamiset ovat työn kohokohtia, eikä tarvitse syyllistyä edes kuuluisuusfetisismiin. Kirjailijat ovat siviilissä suunnilleen yhtä mielenkiintoisia ja miellyttäviä kuin kirjoissaankin, ja jos joku tuottaa pettymyksen niin ei ainakaan Wolkers. Kääntäjän työ tapahtuu ullaanhuoneen yksinäisyydessä; kääntäjä on erakko, jonka elämässä ei tapahdu mitään. Jos joskus on eksynyt kääntäjäin kongressiin, ei eksy toista kertaa. Kääntäminen on vaativampaa ja vaikeampaa kuin kirjoittaminen, ja kääntäjän työ niin ollen tuskallisempaa mutta myös antoisempaa kuin kirjailijan. Jos kääntäjä haluaa päästä vähän helpommalla, voi aina kääntää asiatekstejä. Niissä on se hyvä puoli, että tietää mistä on kysymys. Käännösongelmat ovat pienempiä tai erilaisia kuin kirjallisuuden puolella, mistä seuraa että työn ilo on vähäisempää. Kirjallisuuden kääntäjällä töitä on harvoin ja tulot pienet. Välttämättä olisi

kuitenkin edes kerran vuodessa käydä Suomessa kuulostelemassa kieltä, jolla on taipumus kaiken aikaa kehittyä tai muuttua. Nämä kertausharjoitukset ovat kuitenkin kalliita ja epäterveellisiä. Luontevinta olisikin että kääntäjän ullaanhuone sijaitisi Suomessa; kokemus osoittaa, että Hollannissakin kääntäjä voi pysyä joten kuten suomen kielen muuttumisessa kärryillä jos käyttää kieltä aktiivisesti ja jatkuvasti esim. kääntämällä. Jos taas töitä, ts. käännettävää ei ole, pelko kärryiltä putoamisesta kyllä äkkiä iskee, turhautuminen on seurauksena ja vuodet valuvat hiekkään. Mielessä soivat lukemattomat kulttuuritoimittajien lausahdukset: ”Mitä se Hollanti meitä kiinnostaa?” ”Käännä seuraavaksi jotain Nobeltasoista!” (Olin juuri kääntänyt Harry Mulischin, tietäkseni Nobel-ehdokkaan, Attentaatin.) Hollannin kuva on porvarillinen, eikä se ole ollut muotia; mutta kenties se joskus taas on, ja kenties silloin Hollannin kirjallisuuskin alkaa kiinnostaa.

Muistot eivät tee oikeutta menneisyydelle, enkä edes halua muistella: kieltäytyisin, jos joku pyytäisi minua muistelemaan ”työtäni” hollantilaisen kirjallisuuden suomentajana. Muistuisivat mieleen ensiksikin lukemattomat tyhjät vuodet. Toiseksi turhat, hukkaan menneet vuodet, työt jotka on tehty ja joista on maksettukin mutta joista kukaan ei tiedä mitään. Vain sivullinen ehkä näkee työssäni joitakin saavutuksiakin, yleensä kuitenkin vain romaanikäännöksiä. Asiatekstien, nuortenkirjojen, kuunnelmien, runojen kääntämisestä ei yleensä puhuta. Tai sarjakuvien. En tosin tiedä olenko sitä mieltä että sarjakuva-albumin kääntäminen on yhtä tärkeätä kuin romaaninkin, voisinkin ollakin. Hollannin ja Suomen välisessä kirjallisuuden käännoiliikenteessä ei ole mitään varsinaisia sääntöjä: käytännössä kääntäjä luo itse omat sääntönsä. Kääntäjä ei esim. ole millään tavalla ”valiitti”, se vain kääntää, joka pitää kääntämisestä. Käytäntö näyttää osoittavan, että yksi ihminen on ”tehokkaampi”, saa enemmän aikaan kuin viralliset tahot. Hollannin ja Suomen välillä vallitsevat ystävälliset suhteet, kulttuurivaihtoa harjoitetaan, ja luulisi että kirjallisuuden kääntäminenkin olisi jotenkin sovittu ja järjestetty asia. Asia joka jotenkin vain tapahtuu. Mutta kun ei, ei tapahdu ellei joku sitä tee. Hollannin kirjallisuuden edistämistä, ”vientä” ulkomaille päin harjoittaa Stichting voor

Vertalingen, ja on harjoittanut jo vuodesta 1954 lähtien. Suomessa vastaava laitos on Suomalaisen kirjallisuuden tiedotuskeskus. En tiedä, onko tutkittu, kuinka paljon tällaiset laitokset todella pystyvät kirjallisuuden "vientä" edistämään tai ohjaamaan; mutta jos kääntäjä ryöstetään Amsterdamin matkalla, niin kannattaa kääntyä Stichtingen johtajan, Joost de Witin puoleen: apua löytyy, vaikka mies olisi New Yorkissa.

Usein kääntäjä sopii käännettävästä suoraan kustantajan kanssa, ja riippuu kääntäjän omista mieltymyksistä, mitä käännetään. Miksi esim. Couperuksen Hiljainen voima tai Geeraertsin Musta Venus on suomennettu? Siksi, että ehdotin niitä. Ehkä pidinkin niistä (mutta se ei ole kääntäjälle tärkein asia), mutta ainakin olin kiinnostunut Hollannin ja Belgian siirtomaahistoriasta, ja mielestäni niihin pääsee aika hyvin sisälle näiden kirjojen kautta.

Hiljaisessa voimassa on myös vaikuttavaa eroottista jännitystä lähes jokaisessa lauseessa, ja muutenkin kirja tulee fyysisesti lähelle lukijaa, ja sitä paitsi aika, jolloin se on kirjoitettu (vuosisadan vaihde) kiinnostaa enemmän kuin mikään muu aika historiassa; ajatellaan vaikka Suomen historiaa. Kaiken lisäksi Hiljainen voima on todennäköisesti kirjoitettu musteella. Ei tämä välttämättä ole asenne, mutta tuli vain mieleeni kun katselin tällä hetkellä pöydällä edessä olevaa käännöstyötä. Kyseessä on kuunnelma, Absoluut gehoor. En usko että sitä on kirjoitettu musteella, epäilen pc:tä, niin kliiniseltä teksti vaikuttaa. Ei haise miltään, ei maistu miltään. Kääntäjä tuntee itsensä lähes tarpeettomaksi. Jos teksti valmistetaan laboratorioissa, käännöksetkin voidaan teettää koneilla, laitteilla, roboteilla, mulle sama millä.

Samenvatting

Nederlandse literatuur in Finland

Heimo Pihlajamaa heeft heel wat vertalingen van Nederlandse literatuur in het Fins op zijn naam staan. Hij schetst een beeld van zijn werk. De vertaler werkt in eenzaamheid, zijn arbeid is zwaarder, maar ook lonender dan die van de schrijver. Dit betreft literaire vertalingen; zakelijke teksten zijn minder interessant. Vertalen levert niet veel op en er is niet veel werk. Bovendien zou de vertaler eigenlijk ieder jaar naar Finland moeten gaan voor de taal, die immers steeds in beweging is. Door actief Fins te gebruiken en door het vertalen kan hij toch ook in Nederland in contact blijven met zijn eigen taal. Een wezenlijk probleem bij het vertalen van Nederlandstalige literatuur is dat Nederland de Finnen niet erg interesseert. Welke boeken uiteindelijk vertaald worden hangt af van de vertaler. Er is (al vanaf 1954) een Stichting voor Vertalingen in Amsterdam o.l.v. Joost de Wit, die heel behulpzaam is (de Finse tegenhanger is Suomalaisen kirjallisuuden tiedotuskeskus in Helsinki). Pihlajamaa heeft o.a. De stille kracht van Louis Couperus en Black Venus van Jef Geeraerts vertaald. Zijn redenen waren: persoonlijke voorkeur; interesse voor de koloniale geschiedenis van Nederland en België die in deze romans dichtbij de lezer wordt gebracht; erotische spanning en (voor De stille kracht) de tijd waarin het boek geschreven is (de eeuwwisseling).

mededelingen

Tulisitko Amsterdamiin HOITAMAAN 5
kk:n ikäistä Jenny?
Puh. 020-260983 / Anne
Lind-Jääskeläinen.

Kesä Helsingissä? Zomer in Helsinki?

Haluaisitko asuan Helsingin vanhassa
keskustassa kesällä 1988?
Tarjolla olisi kiva kaksio n. kolmeksi
viikoksi heinäkuussa. Me, äiti, kaksi poikaa
(10 ja 13) sekä ystävä etsimme samalle
ajalle asuntoa Amsterdamista tai muualta
Alankomaista.
(Näillä näkymillä olisimme Alankomaissa
8-25.7.1988).
Olemme kiitollisia kaikista vinkeistä ja
iloisia, jos voisimme tarjota oman
viihtuisän asuntomme vaihdossa.
Mahdollinen aikaisempi
ajankohta, juhannuksen jälkeen voisi tulla
kysymyksen.
Kirjoita minulle, jos olet kiinnostunut:
Margareta Langström, Sjömansgatan 10 D
24, 00150 Helsinki, Finland.

Een tweekamer-appartement in het oude
centrum van Helsinki vrij ca. 3 weken in
juli 1988! Wij, moeder met twee zonen en
vriend zoeken voor deze periode een
onderdak in Amsterdam of elders in
Nederland. Hopen in Nederland te zijn 8-
25 juli 1988. Wie kan ons helpen? We
willen graag onze gezellige woning ruilen
voor een vakantieverblijf in Nederland.
Ook een vroegere periode, na midzomer,
zou mogelijk zijn.
Wie schrijft mij: Margareta Langström,
Sjömansgatan 10 D 24, 00150 Helsinki
Finland.

Tulethan sinäkin lasten suomalaisen kieliryhmän toimintaan mukaan

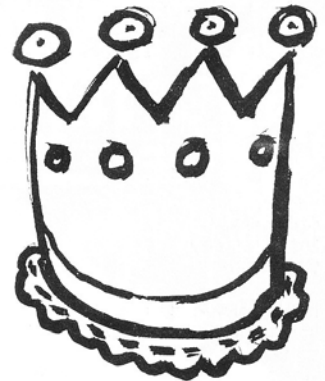
Me Amsterdamin / Amstelveenin lähistön
suomalaisäidit kokoonuimme
ensimmäistä kertaa tämän vuoden alussa.
Tarkoituksemme on antaa lapsillemme
'lisaopetusta' suomenkielillä.
Ota yhteyttä. Kerron missä ja milloin
tapaamme seuraavan kerran.
Tuula Berg, puh. 02503-110022.

boeken

Raija Siekkinen - Hannu Taina, De koning zonder onderdanen.

Oorspronkelijke titel: Herra Kuningas
Vertaling: L.M.Niskos
Lemniscaat - Rotterdam, 1987, ISBN 90
6069 661 1 Prijs f 22,50

Aan de rand van de zee woont helemaal
alleen in een mooi paleis een kleine
koning. Hij heeft geen onderdanen. De
koning treurt zo over zijn eenzaamheid,
dat hij de schoonheid van zijn rijk om zich
heen niet meer ziet: de zee, de sterren en
de ondergaande zon. Tot er op een dag
een grote gele kat voor de deur staat die
in het paleis komt wonen. De koning is
vreselijk blij en begint in zijn
enthousiasme de kat te bedienen.
Langamerhand krijgt de koning ook
buren en is hij een tevreden en vrolijk
mens.
Het verhaal van Raija Siekkinen is niet
uitgebreid, maar het bevat algemeen
geldige levenswijsheid en is op fijnzinnige
wijze leerzaam zonder belerend te
worden. Tegenover de betrekkelijke
eenvoud van het verhaal staan de
kleurrijke en voor een kinderboek
weergaloze illustraties van Taina. Op
iedere bladzij staat een nieuwe,
veelkleurige prent, waarnaast de tekst
maar weinig ruimte inneemt. De
aquarellen, waarin het blauw en groen
overheerst, zitten vol lieflijke details, zodat
ook de kleine lezers voldoende te kijken
hebben; ook de humor is niet uit het oog
verloren.
Het boek is in het jaar van zijn
verschijning (1986) bekroond in de
wedstrijd voor geïllustreerde
kinderboeken van uitgeverij Otava.

uit de pers

Bruin café in Finland

In het Finse Seinajoki verrijst deze zomer
een echt Hollands bruin café. Het hele
interieur komt uit Amsterdam. De
initiatiefnemer is Juha Lehto, voormalig
directeur van het Fins Verkeersbureau
voor de Benelux in Amsterdam. Hij zoekt
nu een geschikte plaats in Helsinki om er
het café te openen.

Middernachtszon Filmfestival

In Sodankylä, 150 km ten noorden van de
poolcirkel in Fins Lapland, wordt van 16 tot
en met 20 juni a.s. voor de derde keer het
Middernachtszon Filmfestival plaats.
Het programma bestaat o.a. uit vertoning
van films van grote meesters als Fuller,
Powell en Tavernier, die op het festival
lezingen zullen houden. Daarnaast zullen
ook nieuwe films worden vertoond uit
Finland en daarbuiten.
De vertoning van films gaat dag en 'nacht'
door gedurende alle festivaldagen.

Wereld Postzegeltentoonstelling in Helsinki

In Helsinki wordt van 1 tot 12 juni de
Finlandia 88 Filatelistische Tentoonstelling
gehouden. Het is de grootste
postzegeltentoonstelling ooit in Finland

gehouden, en tevens een van de grootste
ter wereld.
De tentoonstelling wordt gehouden in het
moderne tentoonstellings- en
congrescentrum in de stad.
Finlandia 88 is een van de belangrijkste
evenementen in het kader van de viering
van het 350-jarig bestaan van de Finse
posterijen.
De laatste Finlandia tentoonstelling werd
gehouden in 1956.

Onderscheiding

Het Inter-Continental is als eerste Finse
hotel uitgeroepen tot hotel van het jaar
door de American Express Travel Service.
Tot nog toe werd de onderscheiding nog
maar aan één scandinavisch hotel
toegekend, namelijk aan het Randers
Hotel in Denemarken.

Dominee m/v

De kogel is door de kerk. Kortgeleden zijn
de eerste vrouwelijke dominees in Finland
benoemd.
Jarenlang was deze kwestie de bron van
heftige discussies in kerk en media. En dat
terwijl het land als eerste het kiesrecht
voor vrouwen had ingevoerd.

FINS LEREN IN NEDERLAND

In Finmail nummer 5 deden wij een oproep aan instellingen, organisaties en particulieren om kenbaar te maken waar in Nederland de mogelijk bestaat om de Finse taal te leren. In onderstaand overzicht hebben wij de resultaten van de oproep op een rijtje gezet. De cursusgeldten zijn van 1987.

FINSE ZATERDAGSCHOOL ROTTERDAM

Postadres:
Hildebrandhove 113
2726 AT Zoetermeer
079-521973 ('s avonds)

Schooladres:
Finse Zeemanskerk
's-Gravendijkwal 64
3014 EG Rotterdam
010-4366164

De Finse Zaterdagsschool richt zich in de eerste plaats op kinderen, die naast Nederlands ook Fins spreken of willen leren spreken, en tot volwassenen die een speciale verbintenis met Finland hebben en meer van de Finse taal en cultuur willen weten.

Het onderwijs wordt in kleine groepen gegeven:

- kinderen: 3-13 jaar, verdeeld naar leeftijd en kennis
- volwassenen: verdeeld in beginners en vervolggroepen
- conversatiegroep.

De lessen vinden plaats op zaterdag tussen 10.00 en 12.00 uur.

Boeken zijn te op school.

Cursusgeld:

- volwassenen: f 120,-
- eerste kind: f 40,-
- tweede kind: f 20,-
- derde kind en meer: gratis.

BABEL

Taal en cultuurcursussen

Biltstraat 101
3572 Al Utrecht
030-334241

Babel organiseert jaarlijks groeps cursussen Fins op verschillende niveau's. Ook bestaat de mogelijkheid voor het volgen van individuele lessen, met één of meer personen buiten het seizoen. Aantal, duur en tijdstip van de lessen wordt dan vastgesteld in overleg met de cursist(en).

Het cursusgeld van de groepslessen bedraagt f 265,-.

BOND VAN NEDERLANDSE VOLKSUNIVERSITEITEN

Laan van Meerdervoort 90
2517 AP Den Haag
070-655808

In het gehele land organiseren plaatselijke volksuniversiteiten cursussen op het gebied van talen. Bij het overkoepelend bureau in Den Haag kan men informeren waar in Nederland cursussen worden gegeven in de Finse taal.

UNIVERSITAIRE OPLEIDINGEN

Groningen:
Vakgroep Finoeëgristiek (hoofd- en
bijvakstudie)
Grote Kruisstraat 2-1
9712 TS Groningen
050-635821

Amsterdam:
Vakgroep Fins en Hongaars (bijvakstudie)
Spuistraat 27
1012 VT Amsterdam
020-5253876

Deze opleidingen zijn op universitair niveau, gericht op een academische titel. De studie omvat o.a. taal-, letter-, cultuur- en vertaalkunde. Binnen de studie zijn verschillende specialisaties mogelijk. De studie is full-time.

Naast de cursusgeldten voor universitaire studies.

Alleen in Groningen is het mogelijk Finse taal en letterkunde als hoofdvak te kiezen. Studieduur: 4 jaar, in maximaal 6 jaar af te ronden.

POLYTAAL NEDERLAND

Merwedeplein 16
1078 ND Nederland
020-648465/648068

Polytaal verzorgt sinds enige jaren taaltrainingen voor de overheid en het bedrijfsleven. Het cursuspakket wordt samengesteld op grond van de wensen van de opdrachtgever/cursist. De instelling is gespecialiseerd in intensieve taalcursussen.

Cursusgeld: zeer afhankelijk van de wensen van de opdrachtgever. Maatwerk heeft echter zijn prijs.

DE KANTELE

MUZIEKINSTRUMENT ROND DE BALTISCHE GOLF

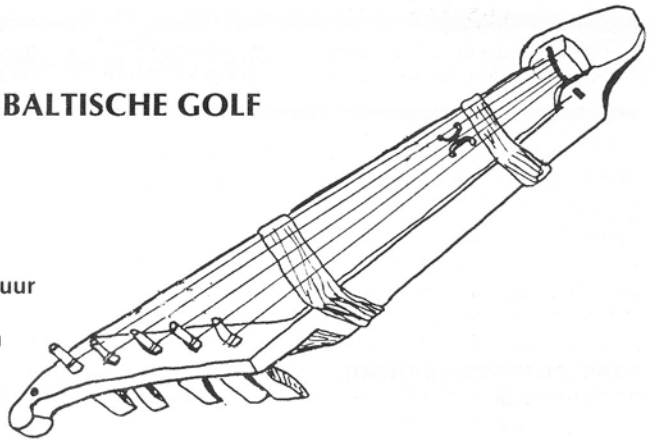
Paul Noordermeer

De kantele is niet los te zien van de volkscultuur van Finland en de aangrenzende gebieden. Reeds eeuwen geleden werd de kantele in in volksgedichten genoemd, bezongen en beschreven.

Wie in Finland een willekeurig volksmuziekfestival binnenloopt zal daar ongetwijfeld een of meerdere exemplaren van het instrument tegenkomen. In Nederland is de kantele echter nagenoeg onbekend. De tijd is gekomen om eens kennis te maken.

Het instrument

De kantele is een instrument met een liggende houten klankkast, waarboven snaren zijn gespannen. Een snaar verbindt twee pinnen, een ervan kan worden gedraaid om de snaar te stemmen. De snaren worden niet, zoals bij bijvoorbeeld een gitaar of viool, tijdens het spelen ingekort om hogere tonen te verkrijgen: de lengte van de snaar bepaalt de toon. Juist op dit punt wijkt de kantele af van de familie van de zithers, waar de kantele vaak -ten onrechte- toe gerekend word. Al klinkt het gek, de kantele heeft meer overeenkomsten met de harp. Hij wordt alleen liggend bespeeld. Juist de constructie van de pinnen en snaren is identiek aan die van de harp.

Bouw

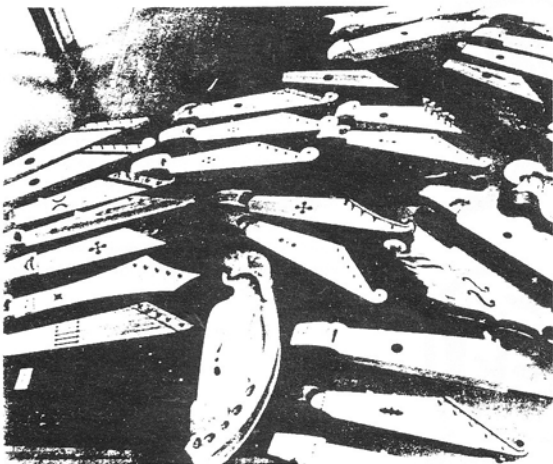
De vorm van de kantele is van oorsprong een langwerpige driehoek. Deze oudste versie heeft vijf snaren.

Natuurlijk had men de behoefte om het aantal snaren op de kantele uit te breiden. De muzikale mogelijkheden van de speler zou dan immers veel groter worden. Maar dan moet je je bedenken dat de meeste kanteles op een zeer primitieve wijze werden gebouwd. Soms was het niet meer dan een plankje met snaren van paardehaar. In de musea kun je ook exemplaren aantreffen waarop het bovenblad van de klankkast met een touwje of een leren riempje vastgebonden zit. Dit bij het ontbreken van de benodigde lijm. Kortom, aan de kantele met 36 snaren werd helemaal nog niet gedacht.

Langzaam aan groeide de kennis van de materialen en de bouwtechniek. Er werden kanteles gemaakt met 8 of 10 snaren. Dat was voor die tijd een revolutie: de klankkast was veel groter en er zaten langere snaren op (lager van toon). Bovendien werden duurzamere materialen gebruikt en kwam men meer te weten van de klank-eigenschappen van de verschillende materialen. De klank werd steeds beter. Vooral na het begin van de 18e eeuw is de ontwikkeling van de bouw van de kantele stormachtig geweest. Het aantal snaren groeide uit van 20 tot 36, de huidige 'concert'-kantele.

Speelwijze

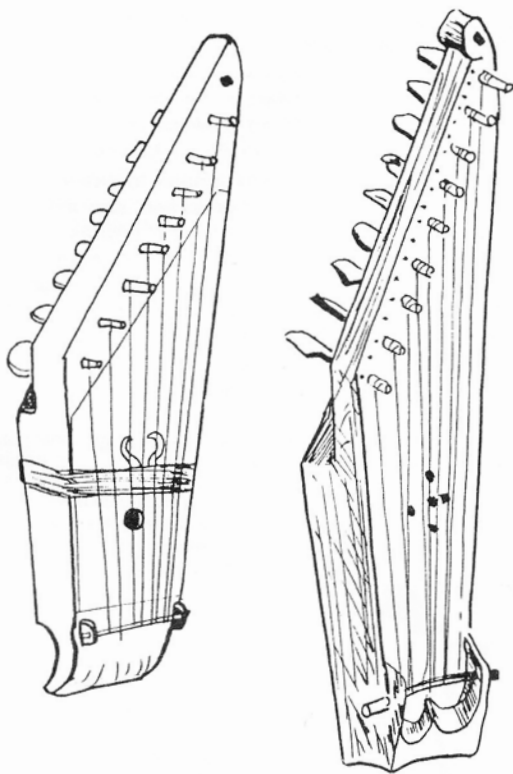
De kantele wordt liggend op schoot of op tafel bespeeld. De vingers van beide handen tokkelen en strijken de snaren. Door meerdere snaren tegelijk 'aan te slaan' is het mogelijk accoorden te spelen. De snaren zijn gestemd in volgorde van een toonladder, diatonisch. Dit is te vergelijken met de tonen op een eenvoudige mondharmonika. Om in een andere toonsoort te kunnen spelen, moeten de snaren worden omgestemd.

Zwerven en handel

Over de herkomst en de historie van de kantele bestaan veel twijfels en meningsverschillen. Zeker is, dat het instrument zo'n 2000 jaar oud is. Het Finse volk bestond nog niet, er waren slechts een aantal stammen die door midden-Europa trokken en na veel omzwervingen in het noorden verzeild raakten.

Verondersteld wordt dat de oervader van de kantele de arabische qanun is, die door de handel van de Baltische volkeren met die van de Middellandse Zee naar het noorden kwam; lang, lang voor Christus. De naam 'kantele' is afkomstig van een Baltisch leenwoord, wat oorspronkelijk 'geluid' betekende maar later ook werd gebruikt voor 'spelen' en 'zingen'. Ook namen van andere instrumenten zoals de Russische gusli zijn hieraan verwant.

Kalevala

In Finland is de volksdichtkunst levend gebleven, ondanks (of juist dankzij?) wisselend Russische en Zweedse overheersing. De oudste gedichten zijn ontstaan tussen 1500 vóór en 200 ná Chr. In de eerste helft van de vorige eeuw heeft Elias Lönnrot ze vastgelegd in een epos, de Kalevala. Een van de verhalen vertelt over Väinämöinen, de held die een gigantische snoek ving en van de kaak een instrument met vijf snaren maakte: de kantele. De gedichten zijn gezet in een typisch

metrum. Er bestaan ook melodieën bij deze gedichten. Deze bewegen zich allemaal binnen 5 tonen, precies het aantal snaren op de vroegste vorm van de kantele. Dat het aantal snaren zo perfect aansluit op het aantal tonen in de melodieën is natuurlijk geen toeval.

Moderne tijden

De kantele heeft, vooral door de impulsen van het Volksmuziekinstituut in Kaustinen, in de jaren zeventig een grote vlucht doorgemaakt. Er werd en wordt veel onderzoek verricht naar oude speelmannen en bouwers. Het materiaal wordt systematisch gedocumenteerd en regelmatig verschijnen er boeken en platen waarin het materiaal op een overzichtelijke manier wordt gepresenteerd. Deze producties vormen dan weer de basis waarop de jongeren verder gaan.

MUMMOLAN KANALASSA

Leena Land

Kanala oli erillisessä rakennuksessaan halkoliiterin takana. Sen vintillä oli suksia ja kummallisia vanhoja tavaroita. Sen alla oli ollut kuulemma maasauna, josta myöhemmin oli tehty säilyke- ja jääkellari.

Kanoja oli parisen kymmentä ja pesiä ainakin kuusi toisistaan erillään pitkin seiniä. Keskellä oli uuni ja nurkassa orret, joille kanat yöksi hyppelivät. Kerran talvella pisti päähäni mennä katsomaan, olisiko pesissä munia. No, olihan niitä. Jo ensimmäistä sain kolme tai neljä ja seuraavassa oli saman verran. Kädet olivat jo täynnä ja yhä vaan riitti pesissä munia. Vissiin ei kukaan vielä ollutkaan sinä päivänä käynyt munia keräämässä.

Halusin viedä kaikki munat yhtäaikaan särvinaitaan, mutta ei ollut mitään astiata, vaikka kuinka katselin pitkin kanalaa. Mutta olihan minulla kolmet tai neljät housut jalassa, kun oli aikamoinen pakkanen. Entäs jos panisin housujen väliin! Eihän niille siellä mikä tulisi, vaikka ruokaainetta olivatkin. Panin jalat hyvin harralleen ja varovaisesti lyhyin askelein siirryin pesältä toiselle ja lastasin munat housujen väliin. Olipa niitä nyt paljon, vissiin viistoista! Mutta kun hiljalleen kuljin, niin kävi pänsä, vaikka aikalaila painoivatkin. Kanalaan tuova, lumeen painunut polkupa olikin nyt liian kapea. Toista jalkaa oli laahattava umpilumessa. Mutta minä pääsin eteenpäin ja kohta kaarsin jo maitosuojan nurkan ympäri pihaan.

Vilkaisin tuvalle päin - äsh, eikös vaan seisokin Vilho tuvassa katselemassa juuri pihalle. Mikä harmi! Nyt se luulee, että mulle on sattunut vahinko ja kertoo kaikkien kuullen. Olkoon! Nyt oli päästävä kaksi särvinaitan korkeata kivirappusta ja kynnyks. Sekin onnistui ja kohta seisoinkin jo aitassa nostelemassa munia housustani Siirin munavakkaan. No katsopas vaan, kaikki olivat ehjiä ja yhdellä kertaa tuotu. Olipa taas hyvä mieli ja kiireesti menin tuvalle ja keittiöön Siirille suuresta munasaalista kertomaan. Vilhoakaan ei onneksi näkynyt missään.

Illallista syödessä kun koko talon väki työmiehiä ja karjakoita myöten istui keittiön pöydän ympärillä sanoi Vilho yhtäkkiä: "Minum mielestän olis nyt parasta jokkaese olla syömätä kanamunia, ku se tuo Leena on niitä housussaan kulettana". Kaikkia nauratti, vaikka ei ääneen ja minulta pääsi itku, Että nyt sellainen määrä munia menisi ihan hukkaan! Syönnin jälkeen valitin Siirille suruani. "Elä ou milläsjkään. Mikäpähän niille siinä on

tullunna. Enos vua hupsuttel. Minä kätän ne ruokkii ja leipumuksiin". Siirin järkevä ratkaisu haihdutti senkin harmin.

Joskus mentiin poikienkin kanssa yhdessä kanalaan katsomaan, olisiko jokin kana ruvennut hautomaan. Se suututti meitä. Mokoma rotkattaja joka ei muni, eikä laske toisiakaan pesään ja on niin äkäinen, että hakkaa nokallaan käsille, jos sitä rupeaa pesästä ottamaan. Se oli kyllä opetettava olemaan ihmisiksi. Pojat, jotka olivat vanhempia ja muutenkin minua rohkeampia onnistuivat saamaan tämän rikollisen kanan pesästä käsiinsä. Se vietiin sitten joukolla jyvääntä korkeille kivirappusille ja viskattiin niin korkealle ilmaan kuin jaksettiin. Tämän lennon aikana sen piti oppia, että on parasta vaan olla tavallinen kana ja ruveta munimaan. Muutaman päivän kuluttua mentiin tarkastamaan tuloksia. Jos kana ei vielä ollut ottanut opikseen, seurasi uusi kovempi opetus. Se upotettiin nyt päätään myötä vesiastiaan tai sen puutteessa kannettiin rantaan ja viskattiin uimalaiturilta korkealle ilmaan järvelle päin. Kana parkaa ei ennättänyt edes kotkottamaan. Se levitti siipensä ja jotenkin se onnistui veden pintaa lentäen ja räpiköiden tulemaan kuiville. Sitten se juoksi henkensä edestä mäkeä ylös kohti kanalaa. Tämän kylvytyksen jälkeen se sitten sai olla meiltä rauhassa, haitoipa tai ei.

Olipa sitten vielä Ukko ja Akka kalkkuna. Ne kävellä kuikottelivat irrallaan kanalan lähistöllä ja välistä kylpivät hiekassa. Ukko tuli kuitenkin vähitellen äkäiseksi. Lie ollutkin meidän lasten syy. Oli näet jännittävää nähdä, miten se muutti väriään. Jos se ei ollut äkäinen, olivat sen päässä roikkuvat rytkäkkeet sinisiä. Mutta jos se suuttui, muuttuivat ne ihan äkkiä punaiseksi.

Pojilla oli sateenvarjo, jonka takana pääsi ihan lähelle härnäämään Ukko kalkkuna. Se pöyhistelee itseään. Levitti kaikki sulkansa pöyhälle ja käveli edestakaisin sulat maata hipoen hirveän pahalla äänellä rotkottaen tulipunaisena päästään. Sitten se yhtäkkiä supisti sulkansa ihan matalaksi ja hyökkäsi härnääjää

kohti. Silloin oli juostava henkensä edestä kohti jyvääitan portaita. Kerran se pääsi hyppäämään Apon housunkaulukselle ja hakkasi nokallaan pojan paljaaseen selkään verinaarmuja. Ukko-rukka tuli vähitellen niin sydämestyneeksi, että hyökkäili jo aikuistenkin päälle. Se oli sitten lopetettava. Meillä oli kyllä vähän huono omatunto, varsinkin kun Akka kalkkuna näytti niin yksinäiseltä ja onnettomalta, kun se arkana ja surkeana jo matkan päästä lähti juosta hynnyttämään pakoon. Senkin pitämisestä sitten vähitellen luopuivat.

HET KAPITAAL IN MUMMOLA

Het kippenhok zat in een apart gebouw achter het schuurtje met de houtblokken. Op de zolder lagen ski's en rare, oude spullen. Eronder had, zei men, vroeger een in de grond uitgegraven sauna gezeten, die later tot provisiekelder was verbouwd.

Er waren een stuk of twintig kippen en zeker zes verschillende nesten langs de muur. In het midden stond een oven en in de hoek zaten de stokken waar de kippen 's nachts op sliepen.

Op een keer in de winter kreeg ik het in mijn kop om te gaan kijken of er ook eieren in de nesten lagen. Nou, of die er waren. Al uit het eerste haalde ik er drie of vier en uit de volgende ongeveer net zoveel. Ik had mijn handen al vol en er lagen nog eieren in de nesten. Er was die dag vast nog niemand eieren wezen rapen.

Ik wilde alle eieren in een keer naar het voorraadschuurtje brengen, maar ik zag niets om ze in te doen, hoe ik mijn blik ook liet dwalen door het kippenhok. Maar ik had immers drie of vier broeken aan, want het vroom nogal hard. Als ik ze nu eens tussen de broeken zou stoppen! Daar kon er niets mee gebeuren, al waren eieren ook om te eten. Met de benen uit elkaar liep ik voorzichtig met korte pasjes van het ene nest naar het andere en stopte ik de eieren tussen mijn broeken. Het waren er veel, zeker wel vijftien! Als ik zachtjes liep, ging het net, ook al waren ze behoorlijk zwaar. Het paadje naar het kippenhok door de sneeuw was nu te smal. Met het ene been moest ik door de zachte sneeuw. Maar ik kwam vooruit en al gauw kwam ik om de hoek van het hok waar de melkbussen stonden op het erf.

Ik keek even naar de woonkeuken - ach, natuurlijk stond daar juist Vilho naar buiten te kijken. Wat vervelend! Nu denkt hij dat me een ongelukje is overkomen en vertelt hij dat aan wie het maar horen wil. Laat ook maar! Nu moest ik de twee hoge stenen trappen naar het voorraadschuurtje op en de drempel over. Dat lukte ook en spoedig stond ik al in het

schuurtje de eieren uit mijn broek in Siiri's rekken te leggen. Kijk eens aan, ze waren allemaal nog heel en ik had ze in een keer vervoerd. Ik was in een goed humeur en ging snel naar de woonkeuken om Siiri te vertellen van mijn grote buit aan eieren. Vilho was gelukkig nergens te zien. Onder het avondeten, met alle arbeiders en meiden van de hele boerderij aan tafel, zei Vilho opeens: "Volgens mij kan iedereen nu beter geen eieren eten, want Leena heeft ze in haar broek meegebracht". Ze moesten allemaal lachen, hoewel niet hardop, en ik barstte in huilen uit. Dat nu zoveel eieren weggegooid zouden worden! Na het eten lichte ik mijn hart bij Siiri. "Maak je geen zorgen. Wat zou er mee gebeurd kunnen zijn. Oom maakte maar een grapje. Ik gebruik ze bij het koken en het brood bakken." De verstandige oplossing van Siiri was me een pak van het hart.

Soms ging ik met de jongens in het kippenhok kijken, of er misschien een kip was begonnen te broeden. Dat maakte ons kwaad. Zo'n rotbeest dat geen eieren legt en andere kippen niet op het nest laat en zo vinnig is dat die met zijn snavel in je hand pikt, als je hem van het nest wil pakken. Die moest een lesje krijgen. De jongens, die ouder waren en overigens ook meer durfden dan ik, slaagden erin deze misdadige kip van het nest te pakken. Hij werd daarna in optocht naar de hoogste tree van de stenen trap van de korenschuur gebracht en vandaar zo hoog mogelijk in de lucht gesmeten. Van deze vlucht moest hij leren dat hij maar het best een gewone kip kon zijn en eieren moest gaan leggen. Na een paar dagen gingen we het resultaat bekijken. Als de kip zijn lesje nog niet geleerd had, volgde er een nieuwe, hardere les. Hij werd nu met zijn kop in een emmer water geduwd, of als die er niet was, werd hij naar de oever gedragen en van de steiger hoog de lucht in naar het meer gesmeten. De arme kip kwam niet eens aan kakelen toe. Hij klapte met zijn vleugels en op een of andere manier slaagde hij erin, vliegend

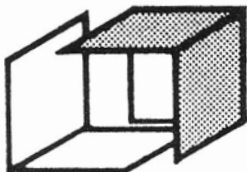
en fladderend over het wateroppervlak het droge te bereiken. Dan rende hij zo hard hij kon de heuvel op naar het kippenhok. Na dit bad werd hij door ons met rust gelaten, of hij nou broedde of niet.

Dan waren er ook nog Opa en Oma kalkoen. Zij scharrelen vrij rond in de buurt van het kippenhok en namen af en toe een zandbad. Opa werd echter langzamerhand venijnig. Dat kwam waarschijnlijk door ons kinderen. Het was namelijk heel spannend om te zien, hoe hij van kleur verschoot. Als hij niet kwaad was, waren zijn lellen blauw, maar als hij boos werd, werden die plotseling vuurrood.

De jongens hadden een paraplu, waarachter je heel dichtbij Opa kalkoen kon komen om hem op te hitsen. Hij zette al zijn veren op en wandelde heen en weer over de modderige grond terwijl hij vreselijke geluiden uitstootte en zijn vuurrode kop schudde. Vervolgens trok hij plotseling zijn vleugels in en viel zijn kwelgeest aan. Dan moest je voor je leven rennen naar de trap van de korenschuur. Een keer sprong hij op de broekrand van Apo en pikte met zijn snavel bloedige schrammen op de blote rug van de jongen.

Arme Opa werd langzamerhand zo kwaaiig, dat hij ook al volwassenen belaagde. Daar moest toen een eind aan gemaakt worden. Wij hadden wel een wat kwaad geweten, speciaal toen Oma kalkoen zo eenzaam en ongelukkig leek, als ze schuw en erbarmelijk al op grote afstand op de vlucht sloeg. Later hadden ze die ook niet meer.

Handelmaatschappij
MULTIPLAAT B.V.
Oosteinde 43 - 1483 AC De Rijp
Tel. 0 2997 - 4029
Telex: 16405

Specialist in Fins Plaatmaterialen.

O.a.

Fins Betonmultiplexen

Berken, Combi, Vuren.

Donkerbruin, Groen, Lichtbruin, Witte film.

Maten: t/m 400 cm uit voorraad leverbaar.

Fins Antisliplaten

Berken, Combi, Diverse coatings.

Dikten t/m 30 mm uit voorraad.

Fins Schildersmultiplex

Berken, Combi t/m 21 mm uit voorraad
leverbaar

Fins Vliegtuigtriplex.

*Uitsluitend leveranties aan handel en
grootverbruikers.*

Vluchten naar Finland/Lennot Suomeen met

voor de leden van de vereniging Nederland-Finland/Hollanti/Suomi yhdistyksen jäsenille

ZOMER EN HERFST KESA JA SYKSY 88

Vertrek/lähtö: elke dag/joka päivä

Periode: 1.4.88 – 31.10.88

715,-- retour/meno-paluu
360,-- voor kinderen van 2 tot 12 jaar/lapsille 2-12
72,-- voor kinderen tot 2 jaar/lapsille 2-ään asti

Verblijf ter plaatse: één nacht van zaterdag op zondag tot een maand.
Oleskelu: vähintään yksi yö lauantaista sunnuntaihin, enintään yksi kuukausi.

Finnair-dienstregeling/Finnairin aikataulu:

Vertrek Amsterdam:	13.00 en 17.25
Aankomst Helsinki:	17.20 en 21.40
Vertrek Helsinki:	08.00 en 09.25
Aankomst Amsterdam:	10.20 en 11.45

Wijzigingen voor vertrek/Muutokset ennen lähtöä: 50,- p.p./p.h.
Daarna niet meer mogelijk/Sen jälkeen ei enää mahdollista.

Annuleringskosten/Peruutuskulut: 50,- p.p./p.h.

Let op/Huomio: Deze vluchten kunnen alléén geboekt worden bij **Finland Vakanties Westerman**
Nämät lennot voidaan varata ainoastaan **Finland Vakanties Westermanilta**.

Nieuw adres/Uusi osoite: Keizersgracht 628, 1017 ER Amsterdam
Zelfde tel.nummer/Sama puh.nr: 020-382192.

Vraag ook naar onze goedkope vluchten uit Finland naar Nederland.